

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי ההו

פנינים נפלאים מתורתנו של

המהר"א זיניץ

הגאון הביאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון קצ"ט, פרשת יתרו תשפ"ג

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל זיניץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

מה שהחזיר ה' את התורה על כל האומות - היה לטובת ישראל

וְעַתָּה אִם שְׁמוּעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקִלִּי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהֵייתֶם לִי
סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ (יט, ה).
הגם שהחזיר השי"ת את התורה על כל האומות כמבואר
בגמרא (ע"ז ב, ב) ובמדרשות, מכל מקום מבואר בזוהר
פרשת בלק (ח"ג קצב, א-ב) שגם זה היה לטובת ישראל, שכל
שרי האומות העליונים נתנו לבני ישראל מתנות, עיין שם.
וזהו כוונת פסוקים הללו, שאל יתחמץ לבב ישראל באמרם:
אחר שלא רצו כל האומות לקבלה, מהו המתנה שנתן
לישראל. ובזה אמר שכל זה (=שסיבב השי"ת את התורה
אצל כל האומות) לטובת ישראל, שיקבלו גם האור של שאר
העמים.

וזהו אומרו 'והייתם לי סגולה מכל העמים', מכל דייקא,
שיקבלו סגולתן וחשיבותן של כל העמים. וסיום הכתוב 'כי
לי כל הארץ' אינו מובן לפי פשט הכתוב, ורש"י דחק לפרשו,
אבל לפי הנ"ל יובן, שהרי כל האומות נתנו מתנות לישראל,
ובשעת מתן תורה בירר הקב"ה כל הטוב ואור שבכל האומות,
ונתנו לישראל. וזהו הכוונה 'כי לי כל הארץ', היינו שכבר יש לי
כל טוב הארץ של האומות, שכולם איתפשטו מנהורא דלהון
ויהבו לישראל.

קומץ המנחה - דרוש לחג השבועות

צדקת דור המדבר שרק דבר הקשה הביאו למשה רבינו

וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדוֹל יְבִיאוּ אֵלֶיךָ (יח, כב). ואחר כך בשעת
מעשה כתיב (פסוק כו) אֶת הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּ אֵל מֹשֶׁה.
יש לומר שכתוב מספר צדקות דור המדבר, כי יתרו חשב כי
דבר 'הגדול' שהסך מרובה יביאו אליך, כי חשב שדבר מרובה
יתלוננו הבעלי דין על הדיינים, ויאמרו: לבית דין הגדול נלך.
אבל באמת הדור הוא לא בדקו אחר השופטים, וקיבלו
דינם בטוב, רק הדבר 'הקשה' יביאו אל משה.

מלא העומר

הטעם שנתרפאו כל החולאים בשעת מתן תורה

וְהָיוּ נִכְנָעִים לְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יָרַד ה' לְעִינֵי כָּל הָעָם
עַל הַר סִינַי (יט, יא). פירש רש"י 'לעיני כל העם' - מלמד שלא
היה בהם סומא, שנתרפאו כולם.
והטעם, כי כל מום שבאדם, הוא לפי בחינת נפש, כי בנפש
יש ציור הרמ"ח איברים הרוחניים כנודע, וזהו הטעם בזוהר
(ח"ג צ, ב ואילך) שנפסלו בעלי מומין להקריב לגבוה, כדכתיב
(ויקרא כא, יח) 'כִּי כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב', וכתב שם
הטעם שלפי בחינת המום שבגוף כך הוא בנפש. ולכן בסיני
שנתרפאו והיו בתכלית השלימות בנפש, נתרפאו גם בגופים.
שיירי קומץ המנחה - דרוש מענין מתן תורה

על דרך הדרוש

כששמע שהשאירו את בעל צפון בשביל להטעותם - אמר 'עתה ידעתי'

לגוים ויאבדם, כי כבר עשה ית' בכל אלקי מצרים שפטים
רק זהו שנשאר להטעותם, ומה שנשאר דוקא בעל צפון הוא
מפני שהוא על הים, והיה צריך שישאר כדי להטעותן על הים,
זה אומרו "לפני בעל צפון" שנשתייר, ולמה נשתייר - ולזה
אמר נכחו תחנונו על הים.

וזהו גם כן מאמר יתרו, כי יתרו ה' תמיד נבון בחקירת
שכלו אם יש ממש בע"ז, וכאשר שמע שבעל צפון נשתייר ה'
נבון בלבו אולי חלילה יש בו ממש, אמנם אחר שנתברר לו
השארית בעל צפון הוא להטעותם, נתברר לו שכולם אין בהם
ממש, וזהו מה שאמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל אלהים,
כי גם מה שנשתייר בעל צפון הוא מפני שצריך להיות מדה
כנגד מדה, וזה מה שאמר כי בדבר אשר זדו עליהם, והי' צריך
להיות מדה כנגד מדה.

קומץ המנחה - דרוש לפורים

עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עָלַיָּהֶם
(יח, יא).

מה שאמרו וישמע יתרו - מה שמועה שמע ובא קריעת ים
סוף ומלחמת עמלק, וראוי לבאר למה דוקא שנים אלו הסיבו
אותו לעמוד על האמת.

והנה אמרו חז"ל (מד' ילקוט יתרו רמז רס"ט) להאשים את
יתרו באמרו עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר
אֲשֶׁר זָדוּ עָלַיָּהֶם, ואמרו כי נתן ממש בע"ז שאמר גדול ה' מכל
אלהים, יראה כי חלילה לומר שאלקות הם, וגם יש לדייק מה
נתינת טעם הוא זה שאמר כי בדבר אשר זדו עליהם, ומה
נתינת טעם שאילו לא היו נידונין מדה כנגד מדה גם כן הי'
ידוע אותות ומופתים הנעשים בהם.

אך יראה עפ"י מ"ש (שמות י"ד ב') וישבו ויחנו לפני פי
החירות לפני בעל צפון נכחו תחנונו על הים, והוא עפ"י מה
שאמרו (רש"י שם) כי בעל צפון נשתייר כדי להטעותן משגיא

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

מטיל אדרתו על קהילות הקודש

דמים שפרצו בסביבה – וחזר לוורשה. עם זאת יש ידים מוכיחות להנחה, אשר גם בשנים מאוחרות הגיעו חיצו השפעתו לק"ק פלאצק, עיר הרבנות הראשונה שלו, כפי שרואים ברישומי ההסכמות והתעודות בכתב-ידו משנות התק"פ ששרדו בפנקסי הקהילה, פנקס "חברת משניות", ופנקס "חברת באר היטב". בפנקס "חברת משניות" דק"ק פלאצק כתב רבינו את הדברים האלה:

"גם ידי תיכון וזרועי תאמצם להחזיק ידי מחזיקי התורה ובאי שעריה. לעולם הוי רץ למשנה, שהיא מדה גדולה, ומקבלין עליה שכר, נוצר תאנה יאכל פריה, פרי צדיק, עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר. לעשות הטוב והישר אמרתי גם להיות נמנה לדבר מצוה, לאמר לפעלא טבא ישר כוחם וחילם לאורייתא, ייטיב ה' לטובים ולישרים בלבותם, מאד ישגא אחריתם. ע"ז בעה"ח נאו' ארי' לייב צינץ".

ובפנקס החברה "באר היטב" (נוסדה בשנת תק"פ, מטרתה ללמוד הלכות בכל יום בין מנחה למעריב) אנו קוראים לאמור: "מדי שבתי פה היה למראה עיני הפנקס הלז אשר התוועדו אנשים לקבוע עתים לתורה, לחבר יום ולילה בהלכות פסוקות אשר נקראים חברה "באר היטב", והיטיבו אשר דיברו, מי יתן והיה כל עם ה' לכבד וליראה את ה' כל הימים ולדבק בתורתו, ושכרם אתם בזה ובבא כמאמר חז"ל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, הליכות עולם, ויזכה לבנין היכל ואולם בראש הרים, פי המדבר לכבוד התורה יום א' ד' תמוז, תקפ"ה לפ"ק נאום אריה ליב צינץ".

כשלוש עשרה שנה ישב רבינו על כסא הרבנות בפלאצק. בשנת תקס"ח בערך, בתחילת שנות הארבעים לבינה, הוכתר לרב ואב"ד בעיר המהוללה טשעכנאווי, בה ישב כשנתיים, וכן הטיל אדרתו בזמנים שונים על קהילות הקודש מאקאווא, נאשעלסק, ופולטוסק. בשנת תקע"א בערך עבר להתגורר בעיר הבירה ווארשה, הגדולה בכל קהילות ישראל באירופה, ונעשה שם תל-תלפיות - בכל דבר הקשה פנו אליו גאוני העיר והבד"צ לשאול באורים.

באותו פרק הביא לדפוס את ספרו "גט מקושר" – והוא ביאור על סדר הגט ממהר"ם ר' יוזפש ז"ל – שהפיץ אור בהיר בסוגיא העמומה של כתיבת השמות. ספר זה שימש כמצפן ופנס למסדרי גיטין, שנהגו מכאן ואילך על פיו, והגדיל שמו ותהלתו בקרב גאוני עולם.

רבינו גופו השתבח בספרו זה, ובספרו שו"ת "משיבת נפש" ח"א סימן מ"ז אנו קוראים בין השאר:

"אחת דיברתי ולא אשנה מן הכתוב בספרי, אך לא אפקיד שומרים לבל יטו מני דרך הכתוב בספרי... אבל אחר שנתפשט ספרי בכל תפוצות ישראל, ידעתי כי כולם תפסו כמו שכתבתי, וגם דברי הגאון ר' זלמן מרגליות נשענים על הכתוב בספרי... (בהמשך דבריו הוא מרמז שם על מעשה שהיה, שסידרו ג"פ שלא כהוראתו, והמתגרשת באה בקשרי שידוכין עם איש אחר, אך ביום חופתה טרם שנישאה לו שבקה חיים ל"ע, ו"ברוך היודע"). בשנת תקע"ב הכתירוהו יודי ק"ק פראגא הסמוכה לוורשה, כמרא דאתרא, אך לא ארכו ימי ישיבתו בה – לרגל מהומות

פניני ישועות

פתחון פה!

בס"ד

חודש כסלו

לכבוד מכון להוצאת ספרי המהרא"ל צינץ זי"ע אמן

בשורות אלו רצינו לספר לכם על מעשה נפלא שארע עמנו בזכות התרומה שלנו למכון בכדי להוציא לאור את ספרי המהרא"ל צינץ זצ"ל.

בננו בן השבע, עד לפני תקופה קצרה התקשה המון בלימוד הקריאה. כידוע, אצל הבנים לומדים קריאה בכיתה מכינה ובכיתה א, בגיל ארבע – חמש שנים, אך בננו עוד בתחילת כיתה ג עדיין התקשה מאוד בקריאה. שלחנו אותו לאבחונים אצל מאבחנים מעולים – בעלי שם, ופעלנו לפי הוראתם והדרכתם, אך עם כל זה לא ראינו ברכה בעמלנו ובננו המתוק התקשה עוד הרבה, ולא הגיע להישגים אליו ציפינו.

לפני מספר חודשים ראינו את העלון הנפלא היוצא על ידכם, בו התוועדנו לעוצמת הסגולה של המהרא"ל צינץ זי"ע, וכפי שהבטיח וכן נרשם על גבי מצבתו, כי יעזור ויושיע למי שיתרום להוצאת ספריו. אי לכך הצטרפנו למעגל התורמים למכונכם ופתחנו הוראת קבע של "חבר זהב" לזכות בננו היקר, שיזכה לקרוא בקלות ככל יתר בני גילו. כעת, מספר חודשים לאחר מכן, באנו בשורות אלו לשתף אתכם, בבשורה הטובה והמשמחת שאנו חווים לאחרונה, כי בננו שיחי' ברוך ה' התקדם המון בלימוד הקריאה, וכבר קורא כמעט ככל יתר בני גילו.

בברכה שתזכו גם אתם לישועות ונפלאות בזכות המהרא"ל צינץ זצ"ל
משפחת רוטנברג - ירושלים

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו